

Vejledning i større skriftlige opgaver

Indhold

Forside	2
Abstract	2
Indholdsfortegnelse	2
Indledning	4
Besvarelse af opgaveformuleringen	6
Konklusion – dit svar på opgaven	7
Litteraturlisten	8
Bilag	11
Omfang og layout	12
Noter, henvisninger og citater	12

Forside

Til SRP skal du bruge den forside, som du får udleveret. Det giver ikke ekstra point med en kunstfærdig forside, så brug ikke tiden på det. Til andre opgaver skal du angive navn, klasse, dato, fag og opgavens titel.

Abstract

Et abstract er en koncentreret og relevant sammenfatning af besvarelsen som helhed – på engelsk. Dit abstract skal i sig selv udgøre en meningsfuld helhed og kunne forstås uafhængigt af selve opgavebesvarelsen. Det vil typisk fylde 10 linjer, og det anbringes lige før indholdsfortegnelsen. Abstractet skal indeholde en præsentation af undersøgelsens problemstilling, de anvendte faglige tilgange, de væsentligste resultater og konklusioner. Det er vigtigt, at du først skriver dit abstract, efter at opgaven er skrevet. Det indgår i bedømmelsen af opgaven, og det er det første, som censor læser.

Eksempel, abstract (opgavetitel: Børn og fedme)

This paper explores the significant rise in childhood obesity and the resulting health problems that result from poor nutrition and lack of exercise, which can be life threatening. It is explained why childhood obesity is becoming a significant public health issue, with medical and psychological consequences that persist into adulthood. The paper supplies data and statistics relevant to this particular topic. Depending on how overweight in children is defined, at least 11% and possibly as many as 25% of Danish children and adolescents are deemed obese. The health risks surrounding obesity are described, including diabetes, high blood pressure, and heart problems. The correlation between television and obesity in children is examined and discussed and it is concluded that there is evidence that the risk for childhood obesity doubles every two hours per day that the child watches television.

Indholdsfortegnelse

På en side for sig selv skrives opgavens overskrifter med sidetalshenvisning. Indholdsfortegnelsen skal give et indtryk af besvarelsens indhold og disponering.

Overskrifterne inde i opgaven skal være identiske med dem, der står i indholdsfortegnelsen. De skal nummereres både i indholdsfortegnelsen og inde i opgaveteksten. Det vil ofte være en god idé at have kapitler og afsnit i forskellige niveauer. På det øverste niveau befinder kapiteloverskrifterne sig, fx indledning, redegørelse eller diskussion. På et lavere niveau har man overskrifter til de afsnit, som til sammen udgør et kapitel. Man bør ikke have mere end tre niveauer af afsnit.

Sidetalshenvisningen i indholdsfortegnelsen skal kun gives til den side, hvorpå overskriften er at finde.

Hvis du bruger bilag, så skal de placeres efter litteraturlisten – og de skal fremgå af indholdsfortegnelsen.

Du kan få Word til at lave en indholdsfortegnelse for dig ved at markere overskrifterne i din brødtekst som netop overskrifter (under TYPOGRAFIER). Når du er helt færdig, kan du så på forreste side vælge

INDSÆT | REFERENCE | INDEKS M.M. | INDHOLDSFORTEGNELSE (ældre versioner af Word på pc).

REFERENCER | INDHOLDSFORTEGNELSE (Word 2010).

DOKUMENTELEMENTER | INDHOLDSFORTEGNELSE (Word for Mac version 14.2.4).

Se eksempel på en indholdsfortegnelse på næste side.

Eksempel, indholdsfortegnelse

1. **Indledning 1**
 2. **Det danske indkomstskattesystem 2**
 - 2.1. Opbygningen 2
 - 2.2. Marginalskat og gennemsnitlig skatteprocent 3
 - 2.3. Skattereformen 2010 5
 3. **Topskatsanalyse 7**
 - 3.1. Skatteprovenu fra topskat modelleret ved integralregning 7
 - 3.1.1. Antallet af skatteydere 7
 - 3.1.2. Topskatteydernes samlede skattegrundlag 8
 - 3.2. Undersøgelse af datasæt 9
 - 3.3. Statens provenu fra topskat 10
 - 3.4. Opsamling 10
 4. **Afledte effekter af lettelser og afskaffelse af topskatten 11**
 - 4.1. Forudsætninger i den matematiske model 11
 - 4.2. Topskattelettelsens afledte effekter gennem det økonomiske kredsløb 12
 - 4.2.1. Husholdningerne 13
 - 4.2.2. Virksomhederne 15
 - 4.2.3. Udland og den finansielle sektor 16
 - 4.2.4. Den offentlige sektor 17
 - 4.3. Andre forhold 18
 - 4.4. Opsamling 18
 5. **Konklusion 19**
 6. **Litteraturliste 21**
- Bilag 1: Eksempel på beregning af personlig indkomstskat 2009
Bilag 2: Antallet af skatteydere fordelt på indkomst

Indledning

En opgaveformulering vil ofte være en overordnet formulering, hvor du bliver bedt om at behandle bestemte faglige emner indenfor et større område. For at kunne besvare opgaven fyldestgørende bliver du nødt til at foretage nogle prioriteringer i det faglige stof. Det er meget vigtigt, at læseren bliver informeret om de væsentligste prioriteringer i indledningen. Man kan sige, at indledningen er opgavens ”manual”.

En indledning skal indeholde:

- En kort introduktion af emneområdet

I de første linjer præsenteres opgavens emneområde, og disse linjer må meget gerne afsluttes med et par spørgsmål, som kan virke som appetitvækker. Emnet begrundes og placeres i en større kontekst.

- Fokus og afgrænsning

Valgene og fravalgene skal præsenteres og begrundes i indledningen. Det kan fx være en geografisk og/eller en tidsmæssig afgrænsning eller emner, der ligger inden for jeres område, men som er mindre relevante for jeres opgave. Vær opmærksom på, at dette afsnit sjældent er nødvendigt, hvis du skriver en opgave med to naturvidenskabelige fag, da fokus og afgrænsning er givet med opgaveformuleringen (fx mat/fys/ke).

- Uddybning af opgaveformuleringen

Opgaveformuleringen skal ikke gentages her. Derimod skal det fremgå, hvilke spørgsmål du ud fra opgaveformuleringen har stillet for at kunne besvare opgaven. Vær igen opmærksom på, at dette afsnit ikke altid er nødvendigt, hvis du skriver en opgave med to naturvidenskabelige fag, idet en sådan opgaveformulering ofte er helt konkret og ikke lægger op til en uddybning, men blot en besvarelse.

- Opgavens opbygning

En kort beskrivelse af opgavens opbygning/disponering.

Eksempel, indledning (dansk/samf)

Op til den sidste del af 1900-tallet var Danmark et industrisamfund, hvor størstedelen af befolkningen var beskæftiget inden for det sekundære erhverv med fx håndværk og industri. I dette samfund var de svage fattige (økonomisk), men hvordan ser det ud i dag, hvor vi er gået fra industrisamfundet til videnssamfundet? Kan vi stadig i det senmoderne samfund tale om ulighed og fattigdom, og i hvilket omfang?

Dette vil blive undersøgt i denne opgave, hvor jeg i det første kapitel vil redegøre for begreberne 'ulighed' og 'fattigdom' i det senmoderne samfund samt for Zygmunt Baumanns bog *Arbejde, forbrugerisme og de nye fattige*. Projektets andet kapitel er en analyse af Jan Sonnergaards novelle "NETTO og fakta" fra novellesamlingen *Radiator* (1997), hvor der vil blive lagt vægt på, hvordan temaet fattigdom og ulighed kommer til udtryk litterært. Analysen indeholder bl.a. person- og miljøkarakteristik, beskrivelse af fortælle teknikken og korte perspektiveringer til tre andre noveller fra *Radiator*. I det tredje kapitel diskuterer jeg, hvorvidt fattigdom kan defineres og anskues på forskellige måder, og hvilke konsekvenser det vil have for de fattigdomsramte. Denne diskussion tager bl.a. udgangspunkt i Jens Aage Bjørkøes artikel 'Vist er der fattigdom i Danmark' (Politiken.dk, 2010), og der vil også blive inddraget forskellige politiske holdninger til fattigdom.

Til grund for opgaven ligger fagene samfundsfag A og dansk A. Til samfundsfag er der blevet brugt teoretisk viden om begreberne 'ulighed' og 'fattigdom' samt sociologiske tænkere teorier, og til diskussionsdelen hovedsageligt den kvalitative metode samt kort den kvantitative metode i

form aftabellen i bilag 6. Til faget dansk er det hovedsageligt den nykritiske metode, der vil blive brugt til at analysere "NETTO og fakta", mens den socialhistoriske metode vil også optræde ved brug af viden og teori fra det første kapitel. Derudover vil der også være spor af den læserorienterede metode mht., om novellens hovedperson er sympatisk eller ej, og den biografiske metode vil ligeledes indgå i mindre omfang.

De materialer, der er blevet benyttet i opgaven, kan alle findes i litteraturlisten på side 23. Figurer, tabeller m.m. er vedlagt som bilag.

Eksempel, indledning (matematik/fysik)

Når man arbejder med begrebet mekanik i gymnasiet, beskæftiger man sig ofte med bevægelser, hvor det bevægende legeme kan betragtes som én uendelig lille partikel. Man tager dermed ikke højde for, at legemet har en udbredelse. Denne måde at betragte begivenheder på er ikke altid tilstrækkelig. I denne opgave vil jeg arbejde med stive legemers mekanik. Her tager man netop højde for legemers udbredelse. Ved et stift legeme forstås et legeme, hvor massedelenes indbyrdes afstande er uforandrede under bevægelsen.

Her afgrænses emnet til at omhandle roterende bevægelser omkring en fast akse. Til at behandle disse bevægelser vil jeg indføre begreberne inertimoment, impulsmoment og kraftmoment. Hovedvægten i opgaven ligger på begrebet inertimoment. Jeg vil vise, hvordan man ved hjælp af bestemte integraler kan finde homogene stive legemers inertimoment. Ligeledes vil jeg foretage en eksperimentel bestemmelse af et legemes inertimoment, som ikke umiddelbart kan beregnes matematisk. Desuden vil jeg indføre Kønigs sætning, som også vil blive behandlet eksperimentelt.

Som nævnt ovenfor, vil jeg arbejde med bestemte integraler. Dermed bliver integralregning en væsentlig del af opgaven. Emnet vil her blive begrænset til numerisk integration, hvor jeg vil beskæftige mig med højresum og venstresum.

Jeg vil gøre opmærksom på min notation med hensyn til vektorer. Vektorer vil blive skrevet med fed, mens størrelsen/længden af en vektor vil blive skrevet med kursiv ligesom alle andre skalare størrelser.

Besvarelse af opgaveformuleringen

Før du går i gang med at besvare opgaven, er det en god idé at lave en disposition for opgaven med hovedafsnit og underpunkter. Vær opmærksom på, at opgaveformuleringen rummer en disposition, som det ofte vil være oplagt at følge.

I besvarelsen af opgaven skal du i overskrifterne bruge typografi, så det er tydeligt, hvad der er hovedafsnit, og hvad der er underafsnit. Sørg for at der mindst på hver anden side er et nyt afsnit med en overskrift.

Det er vigtigt, at du selv laver gode, indholdsbeskrivende overskrifter, der fortæller noget reelt om afsnittets indhold. Intetsigende overskrifter er, når man fx bare skriver ”Redegørelse”, ”Analyse af romanen” eller ”Diskussion”.

Generelt: du skal følge anvisningerne fra Skrivefaget om fx argumentation, emnesætninger, sammenhæng og anvendelse af faglige begreber.

Se desuden bilag 1 på side 16 om de bærende afsnit i en større skriftlig opgave.

Konklusion - dit svar på opgaven

Det er i konklusionen, at trådene samles. Den bør fylde ca. 1 side (DHO/SRO ca. ½ til 1 side). Den skal være en opsummering af pointer, der er argumenteret for inde i opgaven. Det er absolut værd at bruge nogen tid på at lave en god konklusion.

Der skal være sammenhæng mellem indledning, brødtekst og konklusion. Det vil sige, at dine svar på opgaveformuleringen skal samles op i konklusionen. Det skal være sådan, at man ved at læse indledning og konklusion kan danne sig et overordnet billede af spørgsmål og svar i opgaven.

Prøv i konklusionen at demonstrere overblik, sammenhængsforståelse og fornemmelse for opgavens progression. Hvordan bidrager dine delkonklusioner til din samlede konklusion?

Faldgruber i konklusionen

Der må ikke præsenteres nye oplysninger eller problemstillinger. F.eks. bør der ikke være litteraturhenvisninger i en konklusion.

Undlad at gentage længere delkonklusioner uden at sætte dem i sammenhæng. Præsenter dem i et mere overordnet perspektiv.

Undlad sammenfatninger, som måske er interessante, men som ikke besvarer opgavens problemstillinger.

Det er tilladt at perspektivere i konklusionen for at binde en sløjfe på opgaven. Men perspektivering kan *ikke* erstatte en konklusion på opgavebesvarelsen.

Undlad at skrive om dine personlige erfaringer med opgaven; fx: ”Jeg er godt tilfreds med mit arbejde. Jeg synes, jeg har lært rigtig meget. Men som altid ville det have været rart med længere tid til at gå mere i dybden med opga-

ven.” Eller ”Mit kendskab til Holocaust er blevet væsentligt forbedret, hvorimod jeg ikke har fået så godt et kendskab til nazismen, som jeg havde forventet.”

Undlad moralske afslutninger eller følelsesbetonede og moraliserende perspektiveringer: ”Mange jøder blev udryddet under 2. verdenskrig, og jeg har i hele forløbet følt stor medfølelse med de mange jøder, der blev udryddet. Man kan kun prise sig lykkelig for, at det ikke var nazisterne, der vandt krigen, men derimod de europæiske demokratier godt hjulpet af USA. Heri ligger nok den væsentligste årsag til, at nazismen ikke er genopstået i Tyskland.”

Litteraturlisten

Det skal være en nøjagtig liste over al den litteratur, der henvises til i opgaven. Litteraturlisten placeres på en selvstændig side mellem opgavens konklusion og evt. bilag.

Der findes nogle standarder for, hvordan man opstiller sin litteraturliste. Til dem hører blandt andet, at

- litteraturlisten sorteres alfabetisk efter forfatternes efternavn
- ved mere end to forfattere bruges ”m.fl.”
- bogtitler og navne på tidsskrifter skal i *kursiv*
- kapitler fra antologier samt artikler fra tidsskrifter eller aviser skal i ”anførselstegn”.
- hvis der er flere tekster af samme forfatter fra samme år, skelner man mellem dem med en tilføjelse af et bogstav. Fx kan du have både Goul Andersen (2004a) og Goul Andersen (2004b).

I de følgende eksempler er angivet, hvordan du helt præcist skal lave din litteraturliste ved forskellige typer af materiale.

Bøger

Forfatterens efternavn, Forfatterens for- og mellemnavne (Udgivelsesår): *Bogens titel*. Forlag, udgave.

Bruun, Kim m.fl. (2011): *Isis Kemi C. Systime*, 4. udg.

Thomsen, Jens Peter Frølund (2006): *Konflikten om de nye danskere*. Akademisk forlag

Film

Instruktørens efternavn, Instruktørens for- og mellemnavne (Udgivelsesår):
Filmes titel. Filmselskab.

Moore, Michael (2004): *Fahrenheit 9/11*. Fellowship Adventure Group

Guggenheim, Davis (2006): *En ubekvem sandhed*. Lawrence Bender Productions

Samleværker

Et samleværk er en større fremstilling med adskillige bind som fx leksika eller historiske samleværker.

Forfatter (Udgivelsesår): "Titel på opslaget", *Værkets titel*, hovedredaktørens navn (red.), Forlag.

Kragh, Helge (2000): "Renæssancen/Naturvidenskab", *Den store danske encyklopædi*, Jørn Lund (red.), Danmarks Nationalleksikon A/S

Antologier

En antologi er en bog med en række artikler skrevet af forskellige forfattere.

Forfatterens efternavn, forfatterens for- og mellemnavne (Udgivelsesår):
"Kapitlets titel", s. XX-ZZ; Redaktørens navn (red.): *Antologiens titel*, Forlag.

Borre, Ole (1984): "Hvad siger teorien", s. 70-88 i J. Elklit & O. Tonsgaard (red.): *Valg og vælgeradfærd*, Forlaget Politica.

Borchorst, Anette & J. Goul Andersen (2006): "Er kvinder en underskudsforretning? – Velfærds-kommissionens kønsperspektiv og mangel på samme", s. 55-76 i A. Borchorst & A.-D. Christensen (red.): *Kønsrefleksioner – om magt og mangfoldighed*, Aalborg Universitetsforlag.

Tidsskriftartikel

Forfatterefternavn, forfatterens for- og mellemnavne (udgivelsesår): "Artiklens titel". *Tidsskriftets navn*, X. årg. nr. Z: s. PP-QQ

Yilmaz, Ferruh (1999): "Konstruktionen af de etniske minoriteter: Eliten, medierne og "etnificeringen" af den danske debat". *Politica*, 31. årg. nr. 2: s.177-191.

Avisartikel

Journalistens efternavn, fornavn (udgivelsesår): "Artiklens titel". *Avisens navn*, Dato.

Pihl-Andersen, Axel (2006): "Politikere straffes for at omprioritere". *Jyllands-Posten*, 31.5.2006.

Larsen, Ejvind (2011): "Russisk roulette – med kernekraft, klima og kul". *Information*, 28.3.2011

Internetartikel

Forfatterefternavn (hvis man kan finde vedkommende – ellers skriver man: Anonym), forfatterens for- og mellemnavne (udgivelsesår – hvis det er oplyst – ellers skriver man u.å.): "Artiklens titel", <http://www.websted.dk>. (Dato, hvor man har hentet siden)

Anneberg, Inger (u.å.): "Forskellighed som styrke", <http://www.kvinfo.dk/side/559/article/138/> (12.4.2011)

Anonym, University of Wisconsin, College of Engineering (u.å.): "Nuclear Energy", <http://reactor.engr.wisc.edu/tour/fission.htm> (7.6.2012)

På forlangende skal en udskrift af den pågældende side kunne vises for lærer eller censor. Hvis det er vigtigt materiale, altså noget man bruger meget i opgaven, bør man vedlægge det som et bilag.

Bemærk at artikler fra tidsskrifter/aviser ikke er internetartikler, selv om de er fundet på nettet. Her er tale om artikler fra et tidsskrift, som blot også lægges ud på nettet. Det samme gælder for forskningsrapporter. De findes ofte på nettet, men er oprindeligt udgivet på papir.

Når man downloader et nummer af *Ugebrevet A4*, så får man akkurat det samme som dem, der modtager det med posten på papir. Det vil også sige, at man refererer til sidetal på helt vanlig vis, som om det var en artikel fra et tidsskrift (hvad det jo også er).

Eksempel

For de brugte eksempler vil litteraturlisten altså få følgende udseende:

Eksempel, litteraturliste

- Anneberg, Inger (u.å.): "Forskellighed som styrke", <http://www.kvinfo.dk/side/559/article/138/>. (12.4.2011)
- Anonym, University of Wisconsin, College of Engineering (u.å.): "Nuclear Energy", <http://reactor.engr.wisc.edu/tour/fission.htm> (7.6.2012)
- Borchorst, Anette & J. Goul Andersen (2006): "Er kvinder en underskudsforretning? – Velfærds-kommissionens kønsperspektiv og mangel på samme", s. 55-76 i A. Borchorst & A.-D. Christensen (red.): *Kønsrefleksioner – om magt og mangfoldighed*. Aalborg Universitetsforlag.
- Borre, Ole (1984): "Hvad siger teorien", s. 70-88 i J. Elklit & O. Tonsgaard (red.): *Valg og vælger-adfærd*. Forlaget Politica.
- Bruun, Kim m.fl (2011): *Isis Kemi C*. Systime, 4. udg.
- Guggenheim, Davis (2006): *En ubekvem sandhed*, Lawrence Bender Productions
- Kragh, Helge (2000): "Renæssancen/Naturvidenskab", *Den store danske encyklopædi*, Jørn Lund (red.), Danmarks Nationalleksikon A/S
- Larsen, Ejvind (2011): "Russisk roulette – med kernekraft, klima og kul". *Information*, 28.3.2011
- Moore, Michael (2004): *Fahrenheit 9/11*, Fellowship Adventure Group
- Pihl-Andersen, Axel (2006): "Politikere straffes for at omprioritere". *Jyllands-Posten*, 31.5.2006.
- Thomsen, Jens Peter Frølund (2006): *Konflikten om de nye danskere*. Akademisk forlag
- Yilmaz, Ferruh (1999): "Konstruktionen af de etniske minoriteter: Eliten, medierne og "etnificeringen" af den danske debat". *Politica*, 31. årg., nr. 2: s.177-191.

Bilag

Eventuelle bilag skal placeres *efter* litteraturlisten. De kaldes bilag 1, 2 etc. og skal have overskrifter. Hvis man har bilag, skal dette fremgå af indholdsfortegnelsen. Bilag tæller *ikke* med i opgavens omfang eller i vurderingen af opgaven. Bilag kan f.eks. være grafer, tabeller, billeder, noder, artikler, skemaer eller lign., der refereres til i opgaven. Det er en vurderingssag om eksempelvis et billede skal med i opgaven eller vedlægges som bilag. Denne

vurdering beror bl.a. på, hvor ofte du refererer til billedet i din opgave, samt hvor centralt det er for din besvarelse af opgaven.

I en kemiopgave er man fx blevet bedt om at redegøre for mono-, di- og polyumættede fedtstoffer. Figuren, der viser dette, hører med inde i selve opgaven, da man jo skal vise, at man ved, hvordan disse fedtstoffer ser ud.

I fysik har man lavet en række målinger, som går ud på det samme, men man har hver gang varieret én af de variable. Her skal der normalt være én eksemplarisk graf inde i opgaven, mens de resterende grafer lægges som bilag.

Se eksempel på et bilag på side 16.

Omfang og layout

For de fleste vil en SRP skulle fylde 15-20 sider af 2400 anslag (med mellemrum). DHO er typisk ca. 5-7 sider. SRO typisk 6-8 sider.

Indholdsfortegnelse, litteraturliste, noter, grafer og tabeller samt evt. illustrationer og medfølgende bilagsmateriale tæller *ikke* med i sidetallet.

Sørg for, at der er en god margin, minimum 3 cm i venstre og højre side. Og så *skal* der anvendes 1½ linjeafstand!

Til brødteksten anvendes punktstørrelse 11 eller 12. Til længere citater med indryk kan I med fordel bruge punktstørrelse 9 eller 10.

Noter, henvisninger og citater

Det, du har læst, er kilden til din viden. Du skal bruge kildehenvisninger, fordi du er i gang med at skrive en akademisk/videnskabelig opgavetype. Et grundprincip i al videnskab er, at forskeren i sin søgen efter ny viden 'bygger oven på' allerede eksisterende viden. Derfor skal du også vise, hvilken viden *du* benytter dig af i din opgave.

I princippet er det enkelt: Hver gang, du bruger viden, som ikke er din egen, skal du henvise til, hvor du har den pågældende viden fra!

Vær ikke bange for at virke uselvstændig, når du henviser til andres viden; din selvstændighed kommer til udtryk ved den måde, du udvælger, kombinerer og bygger videre på andres viden i din opgave.

Brug af direkte citat

Du kan vælge at bruge dine egne formuleringer i kombination med et direkte citat. Direkte citater skal stå i anførselstegn, så det tydeligt fremgår, at der er tale om et citat. Hvis citatet er ganske kort, flettes det ind i den løbende opgavetekst. Hvis det derimod er et længere citat, fremhæver du det grafisk ved at bruge en mindre skriftstørrelse, rykke ind fra venstre, bruge linjeafstand 1,15 og give lidt luft omkring.

Eksempel, kort citat

Set i det lys er Obama udstyret med "a unique mixture of idealism and pragmatism" (Plouffe, 2009, s. 377).

Eksempel, længere citat

Det enkelte individ påvirkes i større eller mindre grad af sit gruppetilhørsforhold. Den samfundsgruppe, man tilhører, vil med andre ord få betydning for, hvilken adfærd, hvilke holdninger og hvilke værdier, man indlærer i socialiseringsprocessen. Jørgen Winding beskriver forholdet mellem adfærd, holdning og værdi på følgende måde:

Adfærd er alt det, man kan se og høre. I denne kasse ligger vore udsagn og adfærd, men også de genstande, vi har omkring os, fx tøj, møbler, mad og bøger. Bag denne adfærd ligger vore 'holdninger', som kommer frem, hvis vi beder mennesker om at begrunde deres adfærd. [...] Men bag adfærd og holdninger ligger igen vore grundlæggende værdier, som styrer både adfærd og holdninger. Dette niveau er normalt ubevidst – vi sætter ikke spørgsmål ved disse værdier, fordi de præger hele vort samfund og er indlært i barndommen, før vi havde kritisk sans (Winding, 2006, s. 21).

Det er denne tredeling af holdningsbegrebet, som opgaven vil anvende i den følgende analyse af danskernes syn på flygtninge og indvandrere.

Brug af indirekte citat

Du kan også vælge at henvise til kilden *uden* brug af direkte citat. Denne henvisningsform kaldes indirekte citat og er meget udbredt. Teknikken går ud på, at du formulerer de vigtige pointer med dine egne ord, men husker at henvise til kilden, bl.a. ved hjælp af henvisningsmarkører som *ifølge X* er ..., *X hævder*, *at ...*, *X beskriver i sin bog*, *at...*

I det følgende eksempel er al tekst indirekte citat fra en bog af Jørgen Winding fra 2006. Bemærk henvisningsmarkøren *Ifølge Jørgen Winding* og kildehenvisningen i parentes:

Eksempel, indirekte citat

Det enkelte individ påvirkes i større eller mindre grad af sit gruppetilhørsforhold. Den samfundsgruppe, man tilhører, vil med andre ord få betydning for, hvilken adfærd, hvilke holdninger og hvilke værdier, man indlærer i socialiseringsprocessen. Ifølge Jørgen Winding (2006, s. 21) udgøres vores *adfærd* af det, vi siger, det vi gør, og de genstande, vi omgiver os med – fx forbrugsgoder som møbler, mad og tøj. Vore *holdninger* kommer til udtryk, når vi bliver bedt om at give begrundelser for, hvorfor vi egentlig agerer, som vi gør. *Værdierne* er de mest komplekse, idet de ligger bag ved såvel adfærd som holdninger, og samtidig er styrende for begge. Hertil kommer, at værdierne ofte er ubevidste, idet de er indlært i en tidlig alder.

Her er et par råd, når du omformulerer til egne ord ved indirekte citat:

- Du må gerne gengive kildens fagbegreber – de er nødvendige for præcisionen og kan ikke omformuleres til dine egne ord, uden væsentlig information går tabt.
- Læseren må aldrig få en fornemmelse af, at der er tale om direkte afskrift fra kilden – hvis dine formuleringer ligger for tæt op ad kildens, må du justere – eller vælge at citere direkte.
- Du kan omformulere kilden ved at:
 - brug løbende henvisningsmarkører: Ifølge X..., X mener, at..., X hævder, at ... osv.
 - indsætte dine egne refleksioner, kommentarer og forklaringer
 - udvælge det væsentlige fra kilden. Referér ikke alt, hvad kilden siger i et bestemt afsnit – vælg i stedet det ud, du vil lægge vægt på.

Grafisk henvisningsform: Parentes eller noter?

Det vigtigste er, at læseren ved hjælp af henvisningerne i din opgave let og hurtigt kan finde frem til den rigtige bog, artikel eller website. Der er grundlæggende to grafiske måder.

- a) Brug af parentes i brødteksten, hvor du angiver forfatterens efternavn, tekstens udgivelsesår samt sidetal i teksten. Kombiner evt. med henvisningsmarkør.

Eksempel, parentes-henvisning

Baudrillard mener, at den postmoderne virkelighed består af en pærevælling af opdigtede billeder og illusioner, som ingen mening har. Dette munder ud i en tilstand af hyperrealitet, som især er karakteristisk for det vestlige samfund. Virkeligheden bliver således uvirkelig og overtages af medievirkeligheden, hvor fiktion og fakta blandes til ukendelighed (Bondebjerg, 1989, s. 43).

b) Brug af fodnoter, hvor du i noten angiver forfatter, titel samt sidetal.

Eksempel, fodnote-henvisning

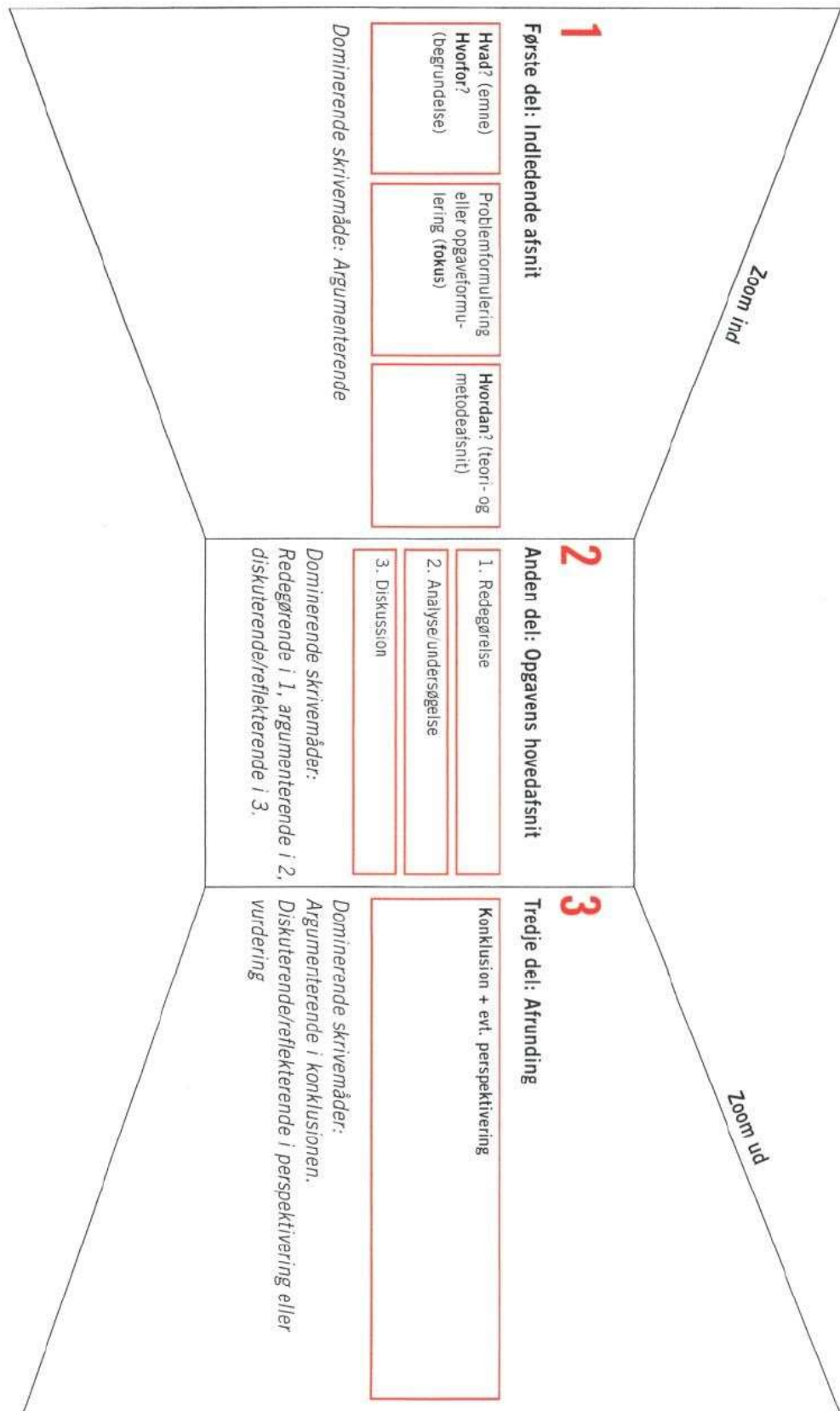
Baudrillard mener, at den postmoderne virkelighed består af en pærevælling af opdigtede billeder og illusioner, som ingen mening har. Dette munder ud i en tilstand af hyperrealitet, som især er karakteristisk for det vestlige samfund. Virkeligheden bliver således uvirkelig og overtages af medievirkeligheden, hvor fiktion og fakta blandes til ukendelighed.¹

¹ Ib Bondebjerg: Medier og postmodernisme, s. 43

Når du henviser, gælder der følgende standardforkortelser:

- side = s. 37
- side + efterfølgende side = s. 37f.
- side + efterfølgende to eller flere sider = s. 37ff.

Bilag 1. De bærende afsnit i en større skriftlig opgave.

Kilde: Mette Kirk Mailand: *Guide til store skriftlige opgaver – SRP, SRO og DHO*, Gyldendal (2012)